

Verksamhetsberättelse för året 2013

Sedan förra året har föreningen fått ett 20-tal fler medlemmar och vi är nu 786 medlemmar varav 458 är fullbetalande.

Året blev ganska likt det förra då vi följde samma plan som tidigare genom att verka på 3 olika sätt:

1. Genom att bidra med våra kunskaper och värderingar i de planer och program m.fl konkreta projekt. Ärendena har vi fått på remiss och den stora utmaningen under året har varit att granska förslaget på den nya Översiktsplan som nu våren 2014 har reviderats till en utställningsversion. I vårt remissvar till kommunen har vi samarbetat med Omställning Sigtuna och också haft diskussioner med våra samsarbetsgrupper – nätverk som skogsgruppen, trafikgruppen framförallt. Vi har också haft två seminarier om planen internt med våra medlemmar och omställningsrörelsen och en presentation öppen för allmänheten och kommunens politiker och tjänstemän. Vårt intryck är ändå att kommunens tjänstemän och politiker ansträngt sig att växla in på en mer hållbar linje. Av mål och visioner framgår det tydligt. Problemet är bara att det nu är upp till bevis att dessa visioner på miljöområdet ger resultat i den fysiska miljön också. För det pågår en nedräkning i rask takt liksom de tidigare åren att förbruka våra naturresurser såsom värdefull åkermark, skogar med biologisk mångfald och rekreationsområden. Den gamla översiktsplanen som antogs 2002 gav också många löften t.ex. att säkerställa värdefulla naturområden, men att skydda dessa området som naturreservat, som målsättningen har varit, har gått trögt. Däremot har utveckling av den nya Arlandastad gått desto fortare och även logistikområdet i Rosersbergsområdet. Vi hoppas nu att de tydligare målen i den nya ÖP:n ska mildra konsekvenserna av den våldsamma exploateringsivern. Under året har ändå två programsamråd om bebyggelse i gamla Sigtunas närhet accepterats av kretsen då man lyckat anpassa bebyggelsen till omgivningarna på ett bra sätt. Venngarn är ett solskensprojekt då den nya markägaren stoppat det pågående förfallet och har mycket tydliga visioner om att bevara och utveckla natur- och kulturvärdena här. Trots att arbetet påbörjades första oktober av den nya ägaren på Venngarn kan man redan nu se synbara resultat. Vi är dock mer bekymrade för planen att bygga 500 lägenheter i Steninge slottsstad vilket kommer bli en stor fråga för nästkommande år. Ett mycket tungt ärende var att försöka påverka miljöhänsynen på Arlanda flygplats och vi försökte påverka ärendet i flera instanser i mark- och miljödomstolen men med mycket klen resultat. Några ytterligare mycket oroande miljöproblem som vi inte heller kunnat påverka är gifterna i brandsläcksskum (bisphenol A m.m.) som används både på Arlanda och vid Räddningstjänstens övningsområde i Rosersberg. Kontamineringen av mark och vatten har varit extremt hög. Brista kraftvärmeverk har trots sin moderna utrustning och utbyggnad med långt gående miljöhänsyn ändå inte nått ända fram, utan kommer att släppa ut små mängder kvicksilver till Mälaren. Vilka konsekvenser detta långsiktigt får för Stockholmsregionens och vår dricksvattenförsörjning är inte klargjort. Ytterligare problem vi ägnat oss åt är strandskyddsärenden och förslag på exploateringar vid Trosta /Lunda, terrängkörning med 4-hjulingar, avverkningar av träd och skog.

2. Det andra sättet att påverka den politiska situationen i kommunen är genom samtal. Vi har haft många dialoger om utvecklingen och problemen i kommunen och vi kan glädja oss att kommunen satsat mycket på våtmarkerna vid Garnsviken och Steningedalen.

Vi har också varit aktiva tillsammans med våra nätverk Odlingsgruppen, Trafikgruppen, Skogsgruppen och Handla Miljövänligt-gruppen och Fysingengruppen och väckt opinion om både problem och värden som vi värnar om. Omställning Sigtuna står oss mycket nära i värderingar och framtidsvisioner och samarbetet har varit gott.

3. Programverksamheten.

Vårt program för året startade under vintern med försök att spåra våra däggdjur i kommunen. Innan vår utannonserade spårningsdag i fält, kunde vi se spår av de vanligare däggdjuren som älg, hare, rådjur m.m. och tom lodjur men den dag då vi skulle ha vår exkursion så var spårnön borta och vi måste ställa in. På följande informationsdag om vår vilda däggdjursfauna kunde vi dock berätta om situationen av däggdjur i vår näromgivning och också ha en diskussion om vargens situation som vi också visade en film om. Detta på biblioteket i Märsta. Glädjande tycker vi att vi har en liten stam av lodjur i kommunen och att det också är en och annan varg som rör sig i våra trakter. Men populationen är svag så att under höst och vinter 2013-2014 har länsstyrelsen beslutat att inte bedriva jakt på lodjur i vårt län.

Även nästa punkt på vårt program utomhus tvingades vi att ställa in p.g.a. av den sena vintern då vi skulle ut och leta upp fina källmiljöer eller källor som skulle kunna restaureras. Bristande kunskaper om källorna innebär också att hänsynen fallerar och vårt mål att ”adoptera några källor” som behövde åtgärder.

I april hade vi vår klädbyardag i år på Forum i Märsta. I början på maj hade vi vår sedvanliga fågelexkursion till sjön Fysingen med Anders Turesson som vår guide. Fysingen har ju tack vare restaureringsåtgärder blivit kanske Stockholmstraktens allra förnämsta fågellokal och också mycket tillgänglig för fågelstudier genom stigar och spänger i vassbården och med fågeltorn och ramper för rullstolsbundna.

Årets långexkursion gick i år till Östergötland och den genomfördes i samarbete med Söderorts naturskyddsförening. Resan gick först till eklandskapet söder om Linköping med båtfärd på Kinda kanal och med längre stopp vid Sturefors. Vi besökte sedan Omberg med b.l.a. lövsprickning i bokskogen, orkidékärr på Ombergs sluttningar och besök vid Tåkern där vi fick uppleva den enorma fågelrikedomen. Det nya naturrummet var imponerande i sin arkitektur och gav väldigt bra information till de besökande.

Under sommaren hade vi några blomstervandringar intill strandpromenaden i Sigtuna med Kerstin Frostberg som kunnig guide som hade koll på alla mer eller mindre rara växter som här finns. Kerstin beklagade sig dock över att gräsklippningen och skötseln tyvärr utarmat blomsterprakten och här kan man med enkla åtgärder höja artmångfalden.

Årets mest publikdragande evenemang (ca 60 personer från 1 – 90 år) ägde rum i Viby by där vi arrangerade en slätterdag tillsammans med hembygdsföreningen och Fastighetsverket. Liar, räfsor m.m. fick vi pröva på och också lära ut konsten att slipa lie, att hässa hö m.m. Underhållning fick vi av spelemän med bl.a. dragspel och gitarr och här visades upp bisamhällen och vi fick också höra

om fjärilsfaunan i detta landskap. Alla var dock vid gott mod trots att det blev en tuff dag då det sannolikt var årets varmaste dag med över 30 grader i skuggan.

Hösten kom men med dålig tillgång på svamp men vi kunde ändå som vanligt demonstrera både goda matsvampar och oätliga svampar under skördemarknaden i Valsta och också visa upp några köksväxter från vår odling på Drakegården.

Höstens största arrangemang var när vi bjöd in till en buffé av KRAV-odlade växter lite från vår odling i Drakegårdens trädgård. Vi var totalt 26 personer som grupperades oss i 7 matlag i St:Olovsskolans undervisningskök och lagade minst 4 vegetariska läckerheter per matlag och resultatet blev en storartad fest. Evenemanget skedde i samarbete med Naturskyddsföreningen i Upplands Bro.

I november hade vi slutligen en inomhusträff på Valsta bibliotek där Ola Jennersten berättade om WWF:s arbete med att rädda tigrarna. Projekt från Indien och Ryssland beskrevs. Tigerns situation är mycket allvarlig då det bara finns fragment av tigerns forna utbredningsområde och tjuvjakten är fortfarande mycket utbredd.

I samarbete med Sigtunastiftelsen och Omställning Sigtuna har vi kunnat visa några miljöfilmer under året. Efter dessa miljöfilmer har vi haft en uppföljande diskussion om filmerna. Filmerna var under våren – Sea the truth – som handla om utfiskning av haven. Under hösten Edible city – som handlade om statsodling i Amerika.

Antalet personer som deltagit i våra programpunkter har växlat mycket från c:a 10 på inneträffarna med viltspårning och WWF:s tigerprojekt i Indien och Ryssland, c:a 20 på fågelmorgonen, Flest lockades att delta i slåttern på Viby 60 personer och den klimatsmarta matlagningen 26 personer. Blomstervandringarna i Sigtuna lockade 23 och 13 personer. Alla våra aktiviteter har varit öppna för icke medlemmar och varit gratis att delta i. Under hösten deltog vi också med en programpunkt i projektet Green Team ägnad åt fritidsbarn i Valsta vars syfte var att barnen skulle kunna få kontakt med olika föreningars verksamhet. Initiativtagare av Sigtunahem. Vårt bidrag blev att låta barnen upptäcka sin skog intill Valsta och få veta lite om vilka djur och växter som finns här. Några holkar sattes upp som vi kommer att följa upp i år och barnen döpte också skogen till Äventyrsskogen.

Sist men inte minst kan vi redovisa några lyckosamma projekt som vi medverkat i. Det första var att starta en studiecirkel i stadsodling i Sigtuna stad. Intresset var stort och i cirkeln hade vi både inomhusträffar där vi satte oss in i problemen med odling och efterföljande omhändertagande av maten vi äter med resursslöseri, miljöproblem och hälsoproblem. Genom kommunens försorg kunde vi anlägga en vacker köksträdgård i Drakegårdens trädgård där gruppen odlade grönsaker som man odlat historiskt ända sedan 1700-talet. Sådd, vattning, ogräsbekämpning och gödsling hjälptes vi åt med och ägnade en dag i veckan också åt att träffas och mest njuta av den vackra trädgården. Besök gjordes också i Wijs trädgårdar under en tvådagars utflykt. Det blev många som kom och beundrade trädgården från när och fjärran, ja från många hörn av jordklotet. Inspirerad av framgångarna fortsätter odlingsmödan även nästa år.

Det andra projektet som startade redan 2012 var Sigtunaprojektet – ett landskap för alla. Projektet omfattar hela landskapet från Sigtuna stad och som sträcker sig runt Garnsviken ända upp till Vassunda kyrka som utgör ett landskap som vi vill bevara och utveckla som ett landskap där man tar vara på och utvecklar naturresurser på ett hållbart sätt och tar tillvara värdena i natur- och

kulturlandskapet. Ett landskap för alla syftar till att alla aktörerna i området markägare, föreningar, företagare, kommun, myndigheter skall samverka och delta i en process att utveckla området. Den europeiska landskapskonventionen ELC, där man vill ha en helhetssyn på landskapet och en visionär process, ska vägleda projektet. Projektet som initierades av oss har fått en enorm draghjälp tack vare att golfklubben har tagit tag i projektet och drivit det framåt genom att tillsammans med oss och kommunen ordnat seminarier där projektet presenterats för över 70 personer vid första mötet och c:a 40 på det andra på Golfbanans restaurang och där man också ordnat workshops för hur man vill se området i framtiden. Ett stort antal förslag på projekt presenterades av deltagarna och ett jobbade vi vidare med. Projektet syftade till att förbättra tillgängligheten i område med en delvis spångad promenadväg intill Garnsviken förbi golfbanan och upp till Askare hage. I förlängningen finns planer på att gå vidare med vandringsled över Maren och sedan över den smala kanalen mellan Alasjön och Garnsviken med gångväg upp till Vassunda och där anslutning till Upplandsleden som fortsätter mot Uppsala. Projektet drivs med medel både från Leader Uppland och kommunen.

Under året har 8 protokollförda styrelsemöten genomförts och vi har också deltagit i länsförbundets och riksföreningens aktiviteter. Föreningens ekonomi har varit god dock med en liten budget. Den stora utgiften årligen är tryckning av programmet och utskicken. Se vidare räkenskaperna och bokslut.

Styrelsen under året har varit:

Lars-Gunnar Bråvander	ordf.	Benny Andersson	vice ordf.
Tove Björlin	sekreterare	Ingvar Chronwall	kassör
Anna Holmgren	ledamot	Mats Olsson	ledamot
Ola Jennersten	ledamot	Eva Fröman	suppleant

Webbansvarig har Roger Uddmäre varit.

Kia Sahlin tackades för det arbete hon lagt ner i styrelsen under flera år och likaså Elwood Overholt som slutade i styrelsen vid förra årsmötet.

Valberedningen har bestått av Gunnel Petersson sammankallande och Roger Uddmäre.

Sigtuna 2014-03-09

Lars-Gunnar Bråvander	Benny Andersson	Tove Björlin	Ingvar Chronwall
Anna Holmgren	Mats Olsson	Ola Jennersten	Eva Fröman